

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні Вченої ради
КНУБА
«22» грудня 2017 р.
Протокол № 9
Голова Вченої ради
Куліков П.М.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Перший (бакалаврський) рівень
Бакалавр
08 – Право
081 – Право

Київ 2017

1. Преамбула

Освітньо-професійна програма: перший бакалаврський рівень, галузь знань 08 – Право, спеціальність 081 – Право.

Розробники:

- Мамонтов І.О. – доцент кафедри політичних наук, Заслужений юрист України, к.ю.н.;
- Тернавська В.Н. - доцент кафедри політичних наук, к.ю.н.;
- Перегуда Є.В. – завідувач кафедри політичних наук, д.п.н., проф.;
- Пилипенко О.Є. – професор кафедри політичних наук, д.і.н., проф.;
- Згурська В.Л. – доцент кафедри політичних наук, к.п.н., доц.;
- Панібудьласка А.В. – доцент кафедри політичних наук, к.і.н., доц.;
- Семко В.Л. – доцент кафедри політичних наук, к.п.н., доц.

Розглянуто на засіданні кафедри охорони праці і навколишнього середовища № 9 від 16.05.2017 р.

2. Загальна характеристика

<i>Рівень вищої освіти</i>	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти (шостий рівень НРК України)
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Бакалавр
<i>Галузь знань</i>	08 – Право
<i>Спеціальність</i>	081 – Право
<i>Обмеження щодо форм навчання</i>	Навчання за освітньо-професійною програмою за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» провадиться за очною (денна) та заочною формами навчання.
<i>Освітня кваліфікація</i>	Бакалавр права
<i>Професійна кваліфікація</i>	Не надається
<i>Кваліфікація в дипломі</i>	Бакалавр права
Опис предметної області	
<i>- Об'єкт вивчення:</i>	Право як соціальне явище. Вивчення права та його джерел ґрунтується на правових цінностях та принципах, в основі яких покладені права та основоположні свободи людини.

- Цілі навчання:	Формування компетентностей, необхідних для розуміння природи і функцій права, змісту його основних правових інститутів, застосування права, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин.
- Теоретичний зміст предметної області:	Формування знань про: основи поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення та застосування; правові цінності принципи, а також природу і зміст правових інститутів базових галузей права; етичні стандарти правничої професії.
- Методи, методика та технології:	Загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методика з правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; інформаційно-комунікативні технології.
- Інструменти та обладнання:	Сучасне інформаційно-комунікативне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в правовій діяльності.
Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

3. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра права

Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС	<p>На базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС.</p> <p>Не менше 150 кредитів ЄКТС має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 081 «Право», визначених цим стандартом.</p> <p>Не менше 10 кредитів ЄКТС повинно спрямовуватися на формування практичних умінь і навичок за спеціальністю 081 «Право» у процесі практичної підготовки. Практична підготовка здійснюється шляхом проходження практики в установах та організаціях чи їх підрозділах, які здійснюють діяльність з правозастосування, зокрема, на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, а також у судах, прокуратурі, адвокатурі, нотаріаті, юридичній клініці вищого навчального закладу.</p>
---	---

4. Перелік компетентностей випускника

<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин та принципів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Уміння планувати і організовувати свою професійну діяльність.</p> <p>ЗК4. Знання і розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, добре володіти правничою термінологією.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово, у тому числі у професійній сфері.</p> <p>ЗК7. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних.</p> <p>ЗК8. Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки.</p> <p>ЗК11. Вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом.</p> <p>ЗК12. Здатність приймати неупереджені і мотивовані рішення, визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб, примирювати сторони з протилежними інтересами.</p>

	<p>ЗК13. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.</p> <p>ЗК14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК15. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Знання основ теорії та філософії права, структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>СК2. Знання історії права та державних інститутів.</p> <p>СК3. Знання стандартів правничої професії.</p> <p>СК4. Знання міжнародних стандартів прав людини.</p> <p>СК5. Знання Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод, а також прецедентної практики Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК6. Знання засад і доктрин міжнародного публічного права, а також змісту основних міжнародно-правових інститутів.</p> <p>СК7. Знання основ права Європейського Союзу.</p> <p>СК8. Знання засад і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>СК9. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>СК10. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.</p> <p>СК14. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.</p> <p>СК15. Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>

	<p>СК16. Навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>СК17. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p> <p>СК18. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p>
--	---

5. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти

Програмні результати навчання

P1. Визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин.

P2. Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

P3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

P4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

P5. Давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю.

P6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

P7. Узгоджувати план власного дослідження і самостійно формувати матеріали за визначеними джерелами.

P8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми.

P9. Самостійно визначати та формулювати ті питання, з яких потрібна допомога і діяти відповідно до рекомендацій.

P10. Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію.

P11. Викладати матеріал з певної проблематики таким чином, щоб розкрити зміст основних питань.

P12. Відтворювати зміст, демонструючи розуміння з основних професійних та суспільних тем.

P13. Належно використовувати цифрову і статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

P14. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

P15. Користуватися комп'ютерними програмами у межах стандартного програмного забезпечення з використанням електронних таблиць, графіків та інших можливостей.

P16. Працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

P17. Демонструвати знання і розуміння щодо визначення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

P18. Пояснювати природу та зміст основних правових інститутів та процедур національного права.

P19. Демонструвати необхідні знання та розуміння суті та змісту основних правових інститутів та норм фундаментальних галузей права.

P20. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

P21. Самостійно підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

P22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

6. Форми атестації здобувачів вищої освіти

6.1. Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену (екзаменів).
6.2. Вимоги до атестаційного екзамену (екзаменів)	<p>До структури атестаційного екзамену (екзаменів) входить оцінювання компетентностей з, щонайменше, таких галузей права: цивільне право; кримінальне право; адміністративне право.</p> <p>Атестація осіб, які здобувають ступінь вищої освіти бакалавра права, здійснюється екзаменаційною комісією з числа науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу зі спеціальності 081 «Право», при цьому не менше трьох четвертих членів екзаменаційної комісії повинні мати наукові ступені чи вчені звання зі спеціальності 081 «Право».</p> <p>Атестаційний екзамен (екзамен) має передбачати оцінювання результатів</p>

	<p>навчання, визначених освітньо-професійною програмою.</p> <p>Атестаційний екзамен (екзамени) може проводитись в усній, письмовій, тестовій або комбінованій формах.</p>
--	---

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У вищому навчальному закладі повинна функціонувати система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

8. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

- Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим

доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];

- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>]

- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>];

- Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>];

- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com/>];

- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf];

- International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>];

- ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>];

- EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning [Режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf];

- QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режим доступу: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>]

9. Пояснювальна записка

Освітньо-професійна програма за першим бакалаврським рівне за спеціальності 081 «Право» є нормативним документом, в якому визначається сукупність вимог до змісту та результатів діяльності для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Освітньо-професійна програма використовується для визначення й оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності.

Вищим навчальним закладом самостійно визначено перелік дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності, необхідний для набуття означених освітньо-професійною програмою компетентностей.

Нормативний зміст підготовки визначається дисциплінами, що забезпечують досягнення програмних результатів навчання. При описі окремих дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності визначено мету їх вивчення (компетентності, на формування яких направлена дана дисципліна) та конкретні заплановані результати навчання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання.

Затвердження порядку оцінювання результатів навчання проводиться вищим навчальним закладом відповідно до вимог правових актів.

Система оцінювання результатів навчання повинна базуватись на таких основних принципах:

- обґрунтованість – оцінка повинна бути співмірною рівню результатів навчання;
- неупередженість – результати оцінювання мають бути об'єктивними і не залежати від суб'єктивної позиції того, хто оцінює, а критерії та методи оцінювання – єдиними для всіх, хто оцінюється;
- зрозумілість – система оцінювання повинна бути чіткою і абсолютно визначеною наперед як для тих, хто оцінює, так і тих, кого оцінюють;
- корисність – оцінювання повинно позитивно сприйматись тими, кого оцінюють і бути внеском у здійснення завдань освітньо-професійної програми.

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

**Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою компетентностей дескрипторам НРК
(6-й рівень, бакалаврський)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	<p>Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності</p> <p>Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей</p>	<p>Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчанні, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів</p>	<p>К1 Зрозуміле і недвозначне донесення висновків, а також знань та пояснень, ідей, проблем, рішень, що їх обґрунтують, власного досвіду до фахівців і нефахівців в галузі професійної діяльності</p> <p>К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності</p> <p>К3 Використання іноземних мов у професійній діяльності</p>	<p>АВ1 Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування</p> <p>АВ2 Відповідальність за розвиток професійного знання і практик окремих осіб та/або груп осіб, оцінку стратегічного розвитку команди</p> <p>АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності</p>
Загальні компетентності – 15				
ЗК1		Ум1	К2	
ЗК2	Зн1	Ум1		
ЗК3			К2	АВ2
ЗК4	Зн2		К1	
ЗК5		Ум1	К2	
ЗК6			К3	АВ3
ЗК7	Зн1			АВ3
ЗК8	Зн2		К1	
ЗК9	Зн1			АВ3
ЗК10			К1	АВ2

ЗК11			К2	АВ2
ЗК12		УМ1		АВ2
ЗК13		УМ1	К2	
ЗК14	ЗН1			
ЗК15		УМ1	К2	
Спеціальні (фахові) компетентності – 18				
СК1	ЗН1		К1	
СК2	ЗН2			АВ3
СК3	ЗН1		К1	
СК4	ЗН1		К1	
СК5	ЗН1		К1	
СК6	ЗН1		К1	
СК7	ЗН1		К1	
СК8	ЗН1	УМ1		
СК9		УМ1	К2	
СК10		УМ1	К2	
СК11		УМ1		АВ1
СК12			К1	АВ1
СК13		УМ1	К2	
СК14	ЗН2	УМ1		
СК15		УМ1	К2	
СК16		УМ1		АВ2
СК17	ЗН1		К1	
СК18	ЗН2	УМ1		

Таблиця 2

**Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою результатів навчання та компетентностей
НРК
(6-й рівень, бакалаврський)**

Програмні результати навчання (15-25)	Інтегральна компетентність	Компетентності																																			
		Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності																						
		ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	СК14	СК15	СК16	СК17	СК18			
P1		+	+					+				+											+		+	+	+			+							
P2		+	+					+						+	+			+		+	+	+	+	+					+								
P3		+	+					+	+				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+							+						
P4		+	+					+	+			+			+									+	+		+		+	+					+		
P5		+	+					+			+	+				+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+							
P6		+		+				+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+							
P7		+		+		+	+	+	+		+		+			+	+	+	+	+	+	+	+				+	+		+							
P8		+			+			+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+								
P9			+		+	+					+	+	+		+					+				+	+			+	+			+		+		+	
P10					+		+																	+									+	+			
P11		+			+			+	+							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+				+	+			
P12			+		+								+	+	+				+	+				+				+			+			+			
P13								+	+	+								+	+									+									
P14								+	+																+						+	+	+				
P15			+					+	+	+														+	+		+								+		

P16			+	+		+	+				+	+	+	+		+								+	+	+		+			+		+		
P17		+			+	+			+	+				+	+	+	+	+						+	+			+	+		+				
P18									+	+														+					+						
P19									+	+						+	+		+	+	+	+	+												
P20			+										+											+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	
P21		+		+	+	+	+	+	+	+														+										+	
P22			+			+	+																	+				+				+			